

Konferanse om organist- og kirkemusikerutdanningen i Norge;

HiT, oktober 2000

VELKOMST ved NIELS-ESKILD JOHANSEN

Tromsø er ikke særlig kjent for kirkemusikktidning, til tross for lang interesse i dette område. Dette begrunnes tildels i den dårlige orgelparken i byen, noe som nå forbedres, bl.a. med (a) nytt konsertorgel på Konservatoriet (b) undervisningsorgel skal bestilles for Konservatoriet (c) Tysk Barokk-inspirert orgel bygges i Grønnåsen kirke finansiert over KUF på forutsetningen av at (d) Romantisk orgel i Domkirken skal restaureres. På sikt skal også (e) stort symfonisk orgel bygges i Tromsdalen kirke ("Ishavskatedralen").

Når antall kirkemusikkstudenter minker på landsbasis oppfattes det som uforsvarlig å begynne med enda en kirkemusikkutdanning. I Tromsø satses det på 4-årig utdanning der 75% består av orgelpedagogisk utdanning på HiT og 25% av praktisk-kirkelig utdanning ved KUN. Det forventes av dette positive ringvirkninger m.h.t. rekruttering i landsdelen og på landsbasis.

Deltids-organiststillinger er et særtrekk for landsdelen, som skaper behov for kortere utdanning enn det 4-årige alternativet. Kortere utdanningsformer er et omdiskuterte emne, der arbeidsgivere, utdanningsinstitusjonene og arbeidsta-

kerorganisasjonene har 3 ulike innfallsvinkler. Behovet for opplæring for organister i denne situasjonen må tas på alvor.

IVAR MÆLAND, Rektor ved Vestervik kirkemusikkskole, snakket bl.a. om at både i Danmark og i Norge skaper den administrative strukturen i kirken problemer, bl.a. at prester og andre har ulike arbeidsgivere. Utdanningsinstitusjonene har vært for dårlig til å orientere seg i markedet. Mangelen på et forpliktende samarbeid hindrer løsning av problemet.

TIM RISHTON, er kirkemusikkonsulent i Nord-Hålogaland, og fagansvarlig for Kirkemusikk ved Kirkelig utdanningssenter i nord, Tromsø. Kirkemusikkutdanningen må ta utgangspunkt i organistens arbeidsoppgaver, som faller i tre hovedgrupper: (a) menighetssang – hele menighetens deltakelse (b) musikkarbeid – kor og andre grupper innen menigheten (c) kulturformidling som beriker menigheten. For å lykkes i dette arbeidet må organisten (a) skjønne hvor menigheten ER (b) skjønne hvor SKAL menigheten hen? (c) vite hvordan det skal gjøres; men må også ha tilstrekkelig praktisk kunnskap for å gjennomføre dette.

ARNFINN BJERKESTRAND, NKOF (Musikernes Fellesorgani-

sasjon) Det er viktig at godviljen og initiativene resulterer i konkrete tiltak. Kortere utdanningsformer har stått på NKOFs handlingsplan siden 1997, selv om Forbundet også er redd for å svekke Cand.mag-kravet i Tjenesteordningen, da dette kan føre til lønnsras. Mange Fellesråd føler at organistene er for dyre, og ønsker billigere arbeidskraft med mindre utdanning. Vi trenger altså kravene i Tjenesteordningen for å påpeke lønnsrettferdigheten ifht lærerne osv og for å komme oppover i systemet.

ARNE SOLHAUG 1. Amanuensis NMH. NMH står overfor en stor gjennomgang av studieplanen. Institusjonen erkjenner (1) rekrutteringsproblemet generelt (NMH har ca 80% opptak av plasser og 2/1 mellom søkere og opptak, mens andre instrumenter har det mangedoble) (2) behovet for mer fleksibel studieopplegg (motivasjon til kirkelig arbeid vokser under studiet og modnes relativt sent i prosessen) (3) at ikke alle kan bli kantorer: det er mange mindre stillinger og andre arbeidsformer. 1-årig utdanningen kan sees enten som “nødhjelp”-utdanning eller som element i en sammensatt utdanning. “Byggeklasse”-konseptet med 1-årig utdanning pluss supplementære moduler kan være viktig i rekrutteringssammenheng. NMH ser positivt på et trekantsamarbeid med HiT og KUN.

Konstituert Studierektor, KUN
Meløe er utdannet prest og er enes-

te taler uten kirkemusikkbakgrunn. Arbeidsmarkedet er preget av at det er mangel på organister, og kantorens utdanning er ikke alltid tilpasset menighetenes behov.

Det er ikke alltid de beste utdannede som er flinke til å kommunisere eller som er forankret i menighetenes behov. “Drømmeorganisten” vil ha faglig innsikt kombinert med anlegg for menighetsarbeid i forståelse for menighetens særpreg. Det er viktig å være en del av staben og å ta tid til å lære menigheten å kjenne.

Kompetansenivået varierer sterk blant organister (“ufaglærte”). Spørsmålet er, hva som er “godt nok” i en alminnelig stilling. Er ikke det like bra å ha én Kantor i et område og en del organister?

IVAR JARLE ELIASSEN, kantor i Lenvik menighet. Vi er nå i en periode med laber interesse for liturgi og salmesang, og økende individualisme. Alterbokforståelse forfaller. Kirken blir kritisert som “gammeldags”. Vi trenger ny kirkemusikk. Flere ting er viktig: (1) kirkemusikkonsulentene arbeider med rekruttering (2) kirken må være bevisst på hvilke type kirkemusikere den har behov for (3) det er stadig spill mellom liturgisk innsikt og spilleferdighet – kirkemusikeren må mestre begge deler (4) meningsfull menighetspraksis er en viktig del av studie (5) å bevare gjensidig respekt mellom kirkemusikeren og andre yrkesgrupper. Selv om vi introdusere en kortere studie, må den ha solid faglig tyngde.

OPPSUMMERING VED NIELS-ESKILD JOHANSEN

Enighet om behov for en kort utdanning. Erfaring fra Danmark viser at dette ikke undergraver kvaliteten; viktig å sikre at den ikke svekker kvalifikasjonskravet i Tjenesteordningen.

Dette må være utdanningstilbud til de som ikke kan tenke seg / ikke har mulighet til en 4-årig utdanning, som fremdeles må betraktes som “riktig”.

Unge mennesker er mobil ifht utdanningsformer: norske institusjoner konkurrerer ikke bare med hverandre men også med utlandet.

KONKLUSJONENE ETTER INNLEGGENE OG PÅFØLGENDE DEBATT

Trenger samordnet plan for rekruttering, utdanning og videreutdanning.

Rekrutteringstiltak må finansieres ordentlig.

Det er viktig å få alle partene sammen: regjeringen, arbeidsgiver, arbeidstaker, institusjonene.

Må få bedre desentralisering: vesle Danmark har 3 skoler og hver av disse desentraliserer videre. Må kvalitets sikre undervisningen: kreves høy kompetanse for å undervise.

1-årig utdanningen kan gjerne være trekantsamarbeid mellom HiT, KUN og NMH.

Utdanningsinstitusjonene samarbeider videre og kaller inn til ny konferanse 1. halvdel 2001.

*(Dette referatet skrevet av
Tim Rishton, er forkortet av red)*